Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 17ης Απριλίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών – Οδηγία 2004/38/ΕΚ – Άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′ – Ενισχυμένη προστασία κατά της απέλασης – Προϋποθέσεις – Δικαίωμα μόνιμης διαμονής – Διαμονή στο κράτος μέλος υποδοχής κατά τα δέκα έτη πριν την απόφαση απέλασης από την επικράτεια του οικείου κράτους μέλους – Περίοδος φυλάκισης – Συνέπειες όσον αφορά το αδιάλειπτο της δεκαετούς διαμονής – Σχέση με τη συνολική εκτίμηση του δεσμού ενσωμάτωσης – Χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιείται η εν λόγω εκτίμηση και κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της εκτίμησης αυτής»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-316/16 και C-424/16,

με αντικείμενο αιτήσεις προδικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλαν το Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (διοικητικό εφετείο του ομόσπονδου κράτους της Βάδης-Βυρτεμβέργης, Γερμανία) και το Supreme Court of the United Kingdom (Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου), με αποφάσεις, αντιστοίχως, της 27ης Απριλίου και της 27ης Ιουλίου 2016, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 3 Ιουνίου και την 1η Αυγούστου 2016, στο πλαίσιο των δικών

B

κατά

Land Baden-Württemberg (C-316/16),

και

Secretary of State for the Home Department

κατά

Franco Vomero (C-424/16),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, A. Tizzano, Αντιπρόεδρο, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça, A. Rosas και C. G. Fernlund, προέδρους τμήματος, E. Juhász, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal (εισηγήτρια) και E. Jarašiūnas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: L. Hewlett, κύρια διοικητική υπάλληλος,

* Γλώσσες διαδικασίας: η γερμανική και η αγγλική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 17ης Ιουλίου 2017,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο B, εκπροσωπούμενος από τον R. Kugler, Rechtsanwalt,

– ο F. Vomero, εκπροσωπούμενος από τον R. Husain, QC, τους P. Tridimas και N. Armstrong, barristers, καθώς και από τον J. Luqmani, solicitor,

– η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και J. Möller,

– η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τις C. Crane και C. Brodie, καθώς και από τον S. Brandon, επικουρούμενους από τον R. Palmer, barrister,

– η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Wolff, καθώς και από τους C. Thorning και M. N. Lyshøj,

– η Ιρλανδία, εκπροσωπούμενη από τις L. Williams, K. Skelly και E. Creedon, καθώς και από τον A. Joyce, επικουρούμενους από τις K. Mooney και E. Farrell, BL,

– η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Τ. Παπαδοπούλου,

– η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Bulterman και B. Koopman,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις E. Montaguti και M. Heller, καθώς και από τον M. Wilderspin,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 24ης Οκτωβρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Οι αιτήσεις προδικαστικής απόφασης αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ 2004, L 158, σ. 77, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 229, σ. 35).

2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο διαφορών που ανέκυψαν, η πρώτη, μεταξύ του B, Έλληνα υπηκόου, και του Land Baden-Württemberg (ομόσπονδου κράτους της Βάδης-Βυρτεμβέργης, Γερμανία), και η δεύτερη, μεταξύ του Franco Vomero, Ιταλού υπηκόου, και του Secretary of State for the Home Department (Υπουργού Εσωτερικών, Ηνωμένο Βασίλειο), σχετικά με αποφάσεις απέλασης εκδοθείσες, αντιστοίχως, κατά των B και F. Vomero.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 17, 18, 23 και 24 της οδηγίας 2004/38 έχουν ως εξής:

«(17) Το δικαίωμα μόνιμης διαμονής για τους πολίτες της Ένωσης που έχουν επιλέξει να εγκατασταθούν μακροχρόνια στο κράτος μέλος υποδοχής ενισχύει τη συνείδηση της ιθαγένειας της Ένωσης και συμβάλλει καθοριστικά στην προαγωγή της κοινωνικής συνοχής, που αποτελεί έναν από τους θεμελιώδεις στόχους της Ένωσης. Για το λόγο αυτόν, ενδείκνυται να καθιερωθεί δικαίωμα μόνιμης διαμονής για όλους τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους, που έχουν διαμείνει στο κράτος μέλος υποδοχής, τηρουμένων των όρων που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, επί ένα συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών και δεν έχει ληφθεί κατά αυτών μέτρο απέλασης.

(18) Το δικαίωμα μόνιμης διαμονής, άπαξ αποκτηθεί, δεν θα πρέπει να υπόκειται σε όρους, προκειμένου να αποτελεί ένα πραγματικό μέσο ενσωμάτωσης στην κοινωνία του κράτους μέλους υποδοχής στο οποίο διαμένει ο πολίτης της Ένωσης.

[…]

(23) Η απέλαση των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας αποτελεί μέτρο το οποίο ενδέχεται να βλάψει σοβαρά πρόσωπα τα οποία, κάνοντας χρήση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που τους απονέμει η Συνθήκη, έχουν ενταχθεί ουσιαστικά στο κράτος μέλος υποδοχής. Για το λόγο αυτόν, θα πρέπει να περιορισθεί το πεδίο εφαρμογής των σχετικών μέτρων, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη ο βαθμός ένταξης των ενδιαφερομένων, η διάρκεια της παραμονής τους στο κράτος μέλος υποδοχής, η ηλικία και η κατάσταση της υγείας τους, η οικογενειακή και η οικονομική τους κατάσταση, καθώς και οι δεσμοί τους με τη χώρα καταγωγής [τους].

(24) Κατά συνέπεια, όσο μεγαλύτερη είναι η ένταξη των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους στο κράτος μέλος υποδοχής, τόσο μεγαλύτερη προστασία θα πρέπει να παρέχεται έναντι απέλασης. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι δημόσιας ασφάλειας, θα πρέπει να λαμβάνεται μέτρο απέλασης κατά πολιτών της Ένωσης οι οποίοι διαμένουν επί μακρόν στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής, ιδίως όταν έχουν γεννηθεί και διαμείνει εκεί όλη τους τη ζωή. Επιπλέον, οι εν λόγω εξαιρετικές περιστάσεις θα πρέπει επίσης να ισχύουν και για τα μέτρα απέλασης που λαμβάνονται κατά ανηλίκων, προκειμένου να προστατεύονται οι δεσμοί με την οικογένειά τους, σύμφωνα με τη σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού των Ηνωμένων Εθνών της 20ής Νοεμβρίου 1989.»

4 Στο κεφάλαιο III της οδηγίας 2004/38, με τίτλο «Δικαίωμα διαμονής», τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας αυτής, τα οποία επιγράφονται, αντιστοίχως, «Δικαίωμα διαμονής έως τρεις μήνες» και «Δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών», διευκρινίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη της οικογένειάς τους έχουν τέτοια δικαιώματα διαμονής σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο την ιθαγένεια του οποίου έχουν οι εν λόγω πολίτες.

5 Το άρθρο 16 της οδηγίας 2004/38, το οποίο περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο IV που επιγράφεται «Δικαίωμα μόνιμης διαμονής», ορίζει τα εξής:

«1. Οι πολίτες της Ένωσης οι οποίοι έχουν διαμείνει νομίμως για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών στο κράτος μέλος υποδοχής έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην επικράτειά του. Το δικαίωμα αυτό δεν υπόκειται στους όρους που προβλέπονται στο κεφάλαιο III.

[…]

3. Το αδιάλειπτο της διαμονής δεν θίγεται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν συνολικά τους έξι μήνες ετησίως ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από μία απουσία δώδεκα συναπτών μηνών κατ' ανώτατο όριο για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνη και μητρότητα, σοβαρή ασθένεια, σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση ή τοποθέτηση σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα.

4. Αφής στιγμής αποκτηθεί, απώλεια του δικαιώματος μόνιμης διαμονής επέρχεται μόνο σε περίπτωση απουσίας από το κράτος μέλος υποδοχής για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα δύο συναπτά έτη.»

6 Το κεφάλαιο VI της οδηγίας 2004/38, το οποίο φέρει τον τίτλο «Περιορισμοί του δικαιώματος εισόδου και του δικαιώματος διαμονής για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας», περιλαμβάνει τα άρθρα 27 έως 33 της οδηγίας αυτής.

7 Υπό τον τίτλο «Γενικές αρχές», το άρθρο 27 της οδηγίας 2004/38 ορίζει, στις παραγράφους 1 και 2, τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν περιορισμούς στην ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής των πολιτών της Ένωσης και των μελών της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας. Δεν μπορεί να γίνεται επίκληση των λόγων αυτών για την εξυπηρέτηση οικονομικών σκοπών.

2. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας πρέπει να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας και να θεμελιώνεται αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του αφορώμενου ατόμου. Προηγούμενες ποινικές καταδίκες δεν αποτελούν αφ' εαυτών λόγους για τη λήψη τέτοιων μέτρων.

Η προσωπική συμπεριφορά του ατόμου πρέπει να συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, στρεφόμενη κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας. Αιτιολογίες που δεν συνδέονται με τα στοιχεία της υπόθεσης ή στηρίζονται σε εκτιμήσεις γενικής πρόληψης δεν γίνονται αποδεκτές.»

8 Το άρθρο 28 της οδηγίας αυτής επιγράφεται «Προστασία κατά της απέλασης» και προβλέπει τα εξής:

«1. Πριν λάβει απόφαση απέλασης για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, το κράτος μέλος υποδοχής λαμβάνει υπόψη εκτιμήσεις όπως η διάρκεια παραμονής του αφορώμενου ατόμου στην επικράτειά του, η ηλικία, η κατάσταση της υγείας του, η οικογενειακή και οικονομική του κατάσταση, η κοινωνική και πολιτιστική ενσωμάτωσή του στο κράτος μέλος υποδοχής και το εύρος των δεσμών του με τη χώρα καταγωγής.

2. Το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να λαμβάνει απόφαση απέλασης πολίτη της Ένωσης ή μέλους της οικογένειάς του, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, που έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην επικράτειά του, παρά μόνο για σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.

3. Δεν μπορεί να λαμβάνεται απόφαση απέλασης πολίτη της Ένωσης, εκτός αν η απόφαση απέλασης βασίζεται σε επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας, κατά τα οριζόμενα από τα κράτη μέλη, εφόσον τα πρόσωπα αυτά:

α) έχουν διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής, ή

β) είναι ανήλικοι, εκτός εάν η απέλαση είναι απαραίτητη για το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, όπως προβλέπεται στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, της 20ής Νοεμβρίου 1989.»

9 Το άρθρο 33 της οδηγίας 2004/38, με τίτλο «Η απέλαση ως ποινή ή παρεπόμενο μέτρο», προβλέπει τα εξής:

«1. Το κράτος μέλος υποδοχής δύναται να εκδίδει αποφάσεις απέλασης ως ποινή ή ως παρεπόμενο μέτρο σε σχέση με ποινή κράτησης, μόνον εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις των άρθρων 27, 28 και 29.

2. Αν η απόφαση απέλασης όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1, εκτελείται περισσότερο από δύο έτη αφότου εκδοθεί, το κράτος μέλος βεβαιώνεται ότι το αφορώμενο άτομο εξακολουθεί να αποτελεί πραγματική απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια, και εξετάζει επίσης κατά πόσον έχει, ενδεχομένως, επέλθει ουσιαστική μεταβολή των περιστάσεων αφότου εκδόθηκε η απόφαση απέλασης.»

Το γερμανικό δίκαιο

10 Με τίτλο «Απώλεια του δικαιώματος εισόδου και διαμονής», το άρθρο 6 του Gesetz über die allgemeine Freizügigkeit von Unionsbürgern (νόμου περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της Ένωσης), της 30ής Ιουλίου 2004 (στο εξής: FreizügG/EU), που έχει σκοπό, μεταξύ άλλων, να μεταφέρει στην εσωτερική έννομη τάξη το άρθρο 28 της οδηγίας 2004/38, ορίζει τα εξής:

«(1) […], η διαπίστωση της απώλειας του κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, δικαιώματος, η ανάκληση του σχετικού με το δικαίωμα μόνιμης διαμονής πιστοποιητικού, καθώς και η ανάκληση της άδειας διαμονής ή της άδειας μόνιμης διαμονής πραγματοποιούνται […] μόνο για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας (άρθρο 45, παράγραφος 3, και άρθρο 52, παράγραφος 1, [ΣΛΕΕ]). Για τους λόγους που μνημονεύονται στην πρώτη περίοδο μπορεί να επιβάλλεται και απαγόρευση εισόδου. […]

(2) Η ύπαρξη ποινικής καταδίκης δεν αρκεί αφ' εαυτής προς δικαιολόγηση των αποφάσεων ή μέτρων που προβλέπονται στην παράγραφο 1. Μόνον οι ποινικές καταδίκες που δεν έχουν ακόμη διαγραφεί από το ποινικό μητρώο μπορούν να ληφθούν υπόψη και τούτο μόνον στο μέτρο που οι περιστάσεις στις οποίες στηρίζονται καταδεικνύουν προσωπική συμπεριφορά που συνιστά πραγματική απειλή για τη δημόσια τάξη. Πρέπει να πρόκειται για ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας.

(3) Για την έκδοση απόφασης κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, πρέπει ιδίως να λαμβάνονται υπόψη η διάρκεια διαμονής του ενδιαφερόμενου στη γερμανική επικράτεια, η ηλικία του, η κατάσταση της υγείας του, η οικογενειακή και οικονομική του κατάσταση, η κοινωνική και πολιτιστική του ένταξη στη Γερμανία και το πόσο ισχυρούς δεσμούς έχει με τη χώρα καταγωγής του.

(4) Στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής, η κατά την παράγραφο 1 διαπίστωση χωρεί μόνο για σοβαρούς λόγους.

(5) Στην περίπτωση των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους που διαμένουν κατά τα τελευταία δέκα έτη στην επικράτεια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, καθώς και των ανηλίκων, η διαπίστωση της απώλειας κατά την παράγραφο 1 επιτρέπεται μόνο για επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας. Ο κανόνας αυτός δεν ισχύει για τους ανηλίκους όταν η απώλεια του δικαιώματος διαμονής είναι αναγκαία προς το συμφέρον του τέκνου. Επιτακτικοί λόγοι δημόσιας ασφάλειας μπορούν να συντρέχουν μόνον εάν ο ενδιαφερόμενος έχει καταδικαστεί τελεσιδίκως, για ένα ή περισσότερα εκ προθέσεως τελεσθέντα αδικήματα, σε ποινή στερητική της

ελευθερίας ή ποινή για ανηλίκους διάρκειας τουλάχιστον πέντε ετών ή εάν έχει διαταχθεί, κατά την τελευταία τελεσίδικη καταδίκη του, η μετά την έκτιση της ποινής φύλαξή του σε σωφρονιστικό κατάστημα, εάν απειλείται η ασφάλεια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ή εάν υπάρχει κίνδυνος να τελέσει ο ενδιαφερόμενος τρομοκρατικές πράξεις.

[…]»

Το δίκαιο του Ηνωμένου Βασιλείου

11 Ο κανόνας 21 της Immigration (European Economic Area) Regulations 2006 [κανονιστικής πράξης του 2006 για τη μετανάστευση (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος)] (SI 2006/1003) μεταφέρει στην εσωτερική έννομη τάξη τα άρθρα 27 και 28 της οδηγίας 2004/38.

Οι διαφορές των κύριων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

Η υπόθεση C-316/16

12 Ο B είναι Έλληνας υπήκοος γεννηθείς στην Ελλάδα τον Οκτώβριο του 1989. Κατά τη διάρκεια του έτους 1993, μετά τον χωρισμό των γονέων του, εγκαταστάθηκε με τη μητέρα του στη Γερμανία, όπου διέμεναν ήδη από το 1989 οι γονείς της μητέρας του ως μισθωτοί. Έκτοτε, η μητέρα του εργάζεται στο εν λόγω κράτος μέλος του οποίου κατέχει πλέον την ιθαγένεια, έχοντας ωστόσο διατηρήσει και την ελληνική ιθαγένεια.

13 Εκτός από ένα διάστημα δύο μηνών κατά τη διάρκεια του οποίου ο πατέρας του τον μετέφερε στην Ελλάδα και μερικές σύντομες περιόδους διακοπών, ο B διαμένει αδιαλείπτως στη Γερμανία από το 1993. Ο B φοίτησε σε σχολεία του κράτους μέλους αυτού και έλαβε το απολυτήριό του αφού ολοκλήρωσε τις γενικές σπουδές του πρώτου κύκλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Hauptschulabschluss). Ομιλεί καλά τη γερμανική γλώσσα. Αντιθέτως, οι γνώσεις του στην ελληνική γλώσσα του επιτρέπουν να γίνεται κατανοητός μόνον προφορικώς και σε στοιχειώδες επίπεδο.

14 Ο B δεν κατόρθωσε μέχρι σήμερα να ολοκληρώσει κάποιο πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης, κυρίως εξαιτίας διαταραχών ψυχολογικής φύσεως λόγω των οποίων χρειάστηκε να υποβληθεί σε θεραπευτική και ψυχολογική αγωγή. Ο B εργάστηκε κατά τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2012. Στη συνέχεια, κατέστη άνεργος.

15 Ο B διαθέτει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στη Γερμανία κατά την έννοια του άρθρου 16 της οδηγίας 2004/38.

16 Στις 7 Νοεμβρίου 2012, το Amtsgericht Pforzheim (πταισματοδικείο Περιφέρειας Pforzheim, Γερμανία) εξέδωσε διάταξη στο πλαίσιο απλουστευμένης ποινικής διαδικασίας (Strafbefehl) και επέβαλε στον B χρηματική ποινή ίση με το ποσό μετατροπής 90 ημερών φυλάκισης για υπεξαίρεση κινητού τηλεφώνου, παράνομη βία, απόπειρα εκβίασης και παράνομη οπλοκατοχή.

17 Στις 10 Απριλίου 2013, ο B διέπραξε ληστεία σε αίθουσα ηλεκτρονικών παιγνίων με περίστροφο με λαστιχένιες σφαίρες, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εξασφαλίσει τα αναγκαία για την πληρωμή της ως άνω ποινής χρήματα, αποσπώντας βιαίως το ποσό των 4 200 ευρώ. Κατόπιν του αδικήματος αυτού, στις 9 Δεκεμβρίου 2013, το Landgericht Karlsruhe (πλημμελειοδικείο Καρλσρούης, Γερμανία) καταδίκασε τον B σε στερητική της ελευθερίας ποινή πέντε ετών και οκτώ μηνών. Στις 12 Απριλίου 2013 ο B τέθηκε υπό κράτηση για συνεχή περίοδο που περιλάμβανε ένα αρχικό διάστημα προσωρινής κράτησης και ένα μεταγενέστερο διάστημα κάθειρξης.

18 Κατόπιν ακρόασης του B, η Regierungspräsidium Karlsruhe (νομαρχία Καρλσρούης, Γερμανία) διαπίστωσε, με απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2014, εκδοθείσα βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 5, του FreizügG/EU, σε συνδυασμό με το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38, την απώλεια του δικαιώματος εισόδου και διαμονής του ενδιαφερομένου στη Γερμανία. Κατά συνέπεια, ο B διατάχθηκε να εγκαταλείψει το έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους εντός ενός μηνός από την έναρξη ισχύος της ανωτέρω διαπιστωτικής πράξης, άλλως θα απελαυνόταν στην Ελλάδα. Η διάρκεια της απαγόρευσης εισόδου και διαμονής στη Γερμανία καθορίστηκε στα 7 έτη από την ημερομηνία της πραγματικής αναχώρησής του από τη γερμανική επικράτεια.

19 Ο B άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης της 25ης Νοεμβρίου 2014 ενώπιον του Verwaltungsgericht Karlsruhe (διοικητικού πρωτοδικείου Καρλσρούης, Γερμανία), το οποίο ακύρωσε την προσβληθείσα απόφαση με απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2015. Το ομόσπονδο κράτος της Βάδης-Βυρτεμβέργης άσκησε έφεση κατά της ανωτέρω απόφασης ενώπιον του Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (διοικητικού εφετείου του ομόσπονδου κράτους της Βάδης-Βυρτεμβέργης).

20 Προκαταρκτικώς, το εν λόγω δικαστήριο δεν δέχεται ότι από τις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης μπορούν να προκύψουν επιτακτικοί λόγοι δημόσιας ασφάλειας, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 5, του FreizügG/EU και του άρθρου 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38. Κατά συνέπεια, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, εάν γίνει δεκτό ότι ο B απολαύει της απορρέουσας από τις ανωτέρω διατάξεις ενισχυμένης προστασίας κατά της απέλασης, τότε η ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης πρέπει να επικυρωθεί.

21 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο φρονεί, πρώτον, ότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων που εκτίθενται στις σκέψεις 12 και 13 της παρούσας απόφασης και του συνακόλουθου γεγονότος ότι ο B έχει βαθιές ρίζες στη Γερμανία, ο δεσμός ενσωμάτωσης που συνδέει το πρόσωπο αυτό με το εν λόγω κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να έχει διαρραγεί λόγω της στερητικής της ελευθερίας ποινής που του επιβλήθηκε, οπότε ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να στερηθεί της ενισχυμένης προστασίας που προβλέπει κατά της απέλασης το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38.

22 Δεύτερον, το εν λόγω δικαστήριο εκτιμά ότι η στερητική της ελευθερίας ποινή η οποία επιβλήθηκε λόγω της διάπραξης του αδικήματος που αποτελεί τον λόγο απέλασης από την επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής δεν πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να ληφθεί υπόψη προκειμένου να εξακριβωθεί αν υπήρξε διάρρηξη του δεσμού ενσωμάτωσης συνεπαγόμενη τη διακοπή του αδιάλειπτου της διαμονής στο οικείο έδαφος, κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′. Άλλως, αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα να μην μπορεί ποτέ να τύχει της ενισχυμένης προστασίας που προβλέπει η εν λόγω διάταξη ένα πρόσωπο που έχει καταδικαστεί σε ποινή κάθειρξης άνω των πέντε ετών και το οποίο εξακολουθεί καταρχήν να τελεί, δυνάμει των εφαρμοστέων κανόνων του γερμανικού δικαίου, υπό κράτηση όταν εκδίδεται η διοικητική απόφαση που διαπιστώνει την απώλεια του δικαιώματος εισόδου και διαμονής.

23 Επιπλέον, στα κράτη μέλη στα οποία η απέλαση διατάσσεται ως ποινή παρεπόμενη σε σχέση με ποινή κράτησης και, ως εκ τούτου, πριν από τη θέση υπό κράτηση, δεν είναι, αντιθέτως, ουδέποτε δυνατή η συνεκτίμηση της εν λόγω ποινής κράτησης προκειμένου να εκτιμηθεί ενδεχόμενη ρήξη του δεσμού ενσωμάτωσης και, συνεπώς, διακοπή του αδιαλείπτου της διαμονής. Συνεπώς, υφίσταται άνιση μεταχείριση μεταξύ των πολιτών της Ένωσης όσον αφορά την ενισχυμένη προστασία που απορρέει από το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38.

24 Τρίτον, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, όσον αφορά τη συνολική εκτίμηση που αποβλέπει στο να εξακριβωθεί αν έχουν διαρραγεί οι δεσμοί ενσωμάτωσης με το κράτος μέλος υποδοχής, με συνέπεια την απώλεια της εν λόγω ενισχυμένης προστασίας, θα πρέπει, σε μια υπόθεση όπως αυτή της κύριας δίκης, να ληφθούν υπόψη τα στοιχεία που συνδέονται με την κράτηση αυτή καθαυτήν. Συγκεκριμένα, η αιτία της διακοπής του αδιαλείπτου της διαμονής δεν είναι η παράβαση αυτή καθαυτήν, αλλά η κράτηση. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη τόσο η διάρκεια της κράτησης όσο και άλλα κριτήρια, όπως ο τρόπος εκτέλεσης της ποινής, η γενική συμπεριφορά του

ενδιαφερομένου κατά τη διάρκεια της κράτησης και, ιδίως, ο προβληματισμός του σχετικά με την τελεσθείσα παράβαση, η αποδοχή και η εφαρμογή θεραπευτικών δυνατοτήτων που υποστηρίζονται από το σωφρονιστικό κατάστημα, η συμμετοχή του ενδιαφερομένου σε προγράμματα σχολικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης, η συμβολή του στο σχέδιο εκτέλεσης της ποινής και η επίτευξη των στόχων του σχεδίου αυτού, καθώς και η διατήρηση προσωπικών και οικογενειακών δεσμών εντός του κράτους μέλους υποδοχής.

25 Τέταρτον, αφού υπενθυμίζει ότι το Δικαστήριο έκρινε, με τη σκέψη 35 της απόφασης της 16ης Ιανουαρίου 2014, G. (C-400/12, EU:C:2014:9), ότι, προκειμένου να προσδιοριστεί σε ποιο βαθμό η διακοπή της διαμονής εξαιτίας της φυλάκισης στερεί από τον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να τύχει της προστασίας που παρέχει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38, η συνολική εκτίμηση της κατάστασης του ενδιαφερομένου πρέπει να πραγματοποιείται κατά το συγκεκριμένο χρονικό σημείο κατά το οποίο τίθεται το ζήτημα της απέλασης του τελευταίου, το αιτούν δικαστήριο επιθυμεί να πληροφορηθεί αν υπάρχουν δεσμευτικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης βάσει των οποίων να είναι δυνατός ο καθορισμός τέτοιου χρονικού σημείου.

26 Κατά το εν λόγω δικαστήριο, ένας τέτοιος καθορισμός θα πρέπει να πραγματοποιείται ομοιόμορφα εντός της Ένωσης προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο διαφοροποίησης του επιπέδου προστασίας που απορρέει από το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38 από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, αναλόγως του αν, μεταξύ άλλων, η απόφαση απέλασης αποτελεί πράξη επιβολής παρεπόμενης ποινής σε σχέση με την απαγγελία της ποινής φυλάκισης ή, αντιθέτως, συνιστά διοικητική απόφαση εκδιδόμενη κατά τη διάρκεια ή κατά το τέλος της κράτησης. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το ζήτημα αν οι δεσμοί ενσωμάτωσης με το κράτος μέλος υποδοχής έχουν διαρραγεί ή όχι πρέπει να εκτιμάται κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο δικαστής της ουσίας αποφαίνεται επί της νομιμότητας της απόφασης απέλασης.

27 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (διοικητικό εφετείο του ομόσπονδου κράτους της Βάδης-Βυρτεμβέργης) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει να λαμβάνεται εκ προοιμίου ως δεδομένο ότι η επιβολή και, εν συνεχεία, η εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής δεν επιφέρουν διάρρηξη των δεσμών ενσωματώσεως πολίτη της Ένωσης που εισήλθε στο κράτος μέλος υποδοχής σε ηλικία τριών ετών και ότι, ως εκ τούτου, δεν διακόπτεται η συνεχής διαμονή δέκα ετών κατά την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38 και δεν συντρέχει λόγος χορηγήσεως της προστασίας κατά της απελάσεως δυνάμει [της ίδιας αυτής διατάξεως], εφόσον ο συγκεκριμένος πολίτης της Ένωσης, μετά την είσοδό του σε ηλικία τριών ετών, έχει ζήσει έκτοτε όλη του τη ζωή σε αυτό το κράτος μέλος υποδοχής, δεν διατηρεί πλέον κανέναν δεσμό με το κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοος και η αξιόποινη πράξη για την οποία επιβλήθηκε και εκτελέσθηκε στερητική της ελευθερίας ποινή διαπράχθηκε μετά από εικοσαετή διαμονή;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: πρέπει, για την εκτίμηση του ζητήματος αν η εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής διαρρηγνύει τους δεσμούς ενσωματώσεως, να μη λαμβάνεται υπόψη η συγκεκριμένη στερητική της ελευθερίας ποινή που επιβλήθηκε για την αξιόποινη πράξη η οποία συνιστά τον λόγο απελάσεως;

3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα, ποια κριτήρια πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να προσδιορισθεί εάν, σε τέτοια περίπτωση, ο ενδιαφερόμενος πολίτης της Ένωσης εξακολουθεί παρά ταύτα να απολαύει προστασίας κατά της απελάσεως δυνάμει του άρθρου 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38;

4) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα, προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης δεσμευτικούς κανόνες για τον προσδιορισμό του "ακριβούς χρόνου κατά τον οποίο εγείρεται το ζήτημα της απελάσεως" και κατά τον οποίο πρέπει να εκτιμάται συνολικώς η

κατάσταση του ενδιαφερόμενου πολίτη της Ένωσης, προκειμένου να εξετασθεί κατά πόσον η διακοπή της διαμονής του κατά τα δέκα τελευταία έτη πριν από την απέλασή του τον αποκλείει από την ενισχυμένη προστασία κατά της απελάσεως;»

Η υπόθεση C-424/16

28 Ο F. Vomero είναι Ιταλός υπήκοος γεννηθείς στις 18 Δεκεμβρίου 1957. Στις 3 Μαρτίου 1985, ο F. Vomero εγκαταστάθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο με τη μέλλουσα σύζυγό του, υπήκοο Ηνωμένου Βασιλείου, την οποία γνώρισε κατά τη διάρκεια του έτους 1983. Στις 3 Αυγούστου 1985 το ζεύγος τέλεσε γάμο στο εν λόγω κράτος μέλος όπου και απέκτησε πέντε παιδιά, τα οποία φρόντιζε ο F. Vomero, ο οποίος επίσης εργαζόταν περιστασιακώς, δεδομένου ότι η σύζυγός του εργαζόταν με πλήρες ωράριο.

29 Κατά το χρονικό διάστημα από το 1987 έως το 1999 εκδόθηκαν εις βάρος του F. Vomero διάφορες καταδικαστικές αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων, τόσο στην Ιταλία όσο και στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίες όμως δεν συνεπάγονταν ποινή φυλάκισης. Το 1998, ο γάμος λύθηκε. Ο F. Vomero εγκατέλειψε την οικογενειακή στέγη και μετακόμισε σε άλλη κατοικία με τον Ε.Μ.

30 Την 1η Μαρτίου 2001 ο F. Vomero φόνευσε τον Ε.Μ. Ενώπιον του ορκωτού δικαστηρίου που εκδίκασε την υπόθεση, η αρχική κατηγορία της ανθρωποκτονίας με πρόθεση σε ήρεμη ψυχική κατάσταση μετατράπηκε σε ανθρωποκτονία με πρόθεση εν βρασμώ ψυχικής ορμής λόγω πρόκλησης εκ μέρους του θύματος. Στις 2 Μαΐου 2002, ο F. Vomero καταδικάστηκε σε κάθειρξη οκτώ ετών. Αποφυλακίστηκε στις αρχές Ιουλίου του 2006.

31 Με απόφαση της 23ης Μαρτίου 2007, που διατηρήθηκε σε ισχύ με νέα απόφαση της 17ης Μαΐου 2007, ο Υπουργός Εσωτερικών διέταξε την απέλαση του F. Vomero βάσει του κανόνα 21 της κανονιστικής πράξης του 2006 για τη μετανάστευση (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος).

32 Ο F. Vomero προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του Asylum and Immigration Tribunal (δικαστηρίου αρμόδιου για θέματα ασύλου και μετανάστευσης, Ηνωμένο Βασίλειο). Ο F. Vomero άσκησε έφεση κατά της απόφασης του ανωτέρω δικαστηρίου ενώπιον του Court of Appeal (England and Wales) [εφετείου (Αγγλία και Ουαλία), Ηνωμένο Βασίλειο], το οποίο εξέδωσε τη δική του απόφαση στις 14 Σεπτεμβρίου 2012, κατά της τελευταίας δε αυτής απόφασης ασκήθηκε η αναίρεση που εκκρεμεί ενώπιον του Supreme Court of the United Kingdom (Ανώτατου Δικαστηρίου του Ηνωμένου Βασιλείου). Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η εκδίκαση της υπόθεσης αναβλήθηκε δύο φορές εν αναμονή της έκβασης άλλων υποθέσεων, ιδίως εκείνων στις οποίες υποβλήθηκαν οι αιτήσεις προδικαστικής απόφασης επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις της 16ης Ιανουαρίου 2014, Onuekwere (C-378/12, EU:C:2014:13), και της 16ης Ιανουαρίου 2014, G. (C-400/12, EU:C:2014:9).

33 Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2007, ο F. Vomero τελούσε υπό κράτηση προκειμένου να απελαθεί. Έκτοτε, κινήθηκε τον Ιανουάριο του 2012 ποινική διαδικασία εναντίον του για κατοχή αιχμηρού αντικειμένου καθώς και για πρόκληση σωματικών βλαβών, η οποία οδήγησε στην καταδίκη του σε ποινή φυλάκισης 16 εβδομάδων. Μια άλλη διαδικασία, κινηθείσα τον Ιούλιο του 2012 για διάρρηξη και κλοπή, είχε ως αποτέλεσμα την επιβολή πρόσθετης ποινής φυλάκισης 12 εβδομάδων.

34 Προς στήριξη της προαναφερθείσας απόφασης απέλασης, ο Υπουργός Εσωτερικών υποστήριξε, μεταξύ άλλων, ότι, δεδομένου ότι, μεταξύ του έτους 2001 και του έτους 2006, ο F. Vomero παρέμεινε έγκλειστος σε σωφρονιστικό κατάστημα για την τέλεση ανθρωποκτονίας με πρόθεση, δεν απέκτησε δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να τύχει της ενισχυμένης προστασίας που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α΄, της οδηγίας 2004/38.

35 Το Supreme Court of the United Kingdom (Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου), παραπέμποντας στις αποφάσεις της 7ης Οκτωβρίου 2010, Lassal (C-162/09, EU:C:2010:592), της 21ης Ιουλίου 2011, Dias (C-325/09, EU:C:2011:498), και της 16ης Ιανουαρίου 2014, Onuekwere (C-378/12, EU:C:2014:13), εκτιμά ότι, δεδομένου ότι δεν υπήρχε δυνατότητα να αποκτηθεί νομίμως δικαίωμα μόνιμης διαμονής πριν από τις 30 Απριλίου 2006, ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας 2004/38 στην εσωτερική έννομη τάξη, και ότι, εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι ο F. Vomero είχε ήδη συμπληρώσει περισσότερα από πέντε έτη σε σωφρονιστικό κατάστημα κατά την εν λόγω ημερομηνία, ότι παρέμεινε στο σωφρονιστικό κατάστημα για άλλους δύο μήνες μετά την ημερομηνία αυτή και ότι, όταν εκδόθηκε η απόφαση με την οποία διατάχθηκε η απέλασή του, δεν είχαν παρέλθει ούτε καν εννέα μήνες από την αποφυλάκισή του, ο ενδιαφερόμενος δεν είχε αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής κατά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης αυτής δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας.

36 Το εν λόγω δικαστήριο εκθέτει ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, το ουσιώδες ζήτημα που τίθεται ενώπιόν του είναι αν η ενισχυμένη προστασία που προβλέπεται στο άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38 εξαρτάται από την κατοχή δικαιώματος μόνιμης διαμονής δυνάμει των άρθρων 16 και 28, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας.

37 Εξάλλου, ακόμη και αν υποτεθεί ότι δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση, το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38 περίοδος των δέκα ετών πριν από την απόφαση απέλασης πρέπει, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, «καταρχήν» να είναι αδιάλειπτη (απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, σκέψη 34). Έτσι, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι η περίοδος αυτή ενδέχεται και να μην είναι αδιάλειπτη όταν, για παράδειγμα, διακόπτεται από μια περίοδο απουσίας από το έδαφος του κράτους μέλους ή φυλάκισης. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι ακόμη σαφής ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να υπολογίζεται η δεκαετής περίοδος που αναφέρεται στη διάταξη αυτή, και ιδίως το κατά πόσον πρέπει ή όχι να συνεκτιμώνται οι εν λόγω περίοδοι απουσίας από το έδαφος του κράτους μέλους ή φυλάκισης.

38 Όσον αφορά το ότι ο δεσμός ενσωμάτωσης με το κράτος μέλος υποδοχής πρέπει να εκτιμάται συνολικώς προκειμένου να καθοριστεί, στο πλαίσιο αυτό, εάν ο εν λόγω δεσμός υφίσταται ή έχει διαρραγεί (απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, σκέψεις 36 και 37), το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι το περιεχόμενο της εκτίμησης αυτής και τα αποτελέσματά της επίσης δεν έχουν μέχρι τώρα διευκρινιστεί επαρκώς. Το εν λόγω δικαστήριο διερωτάται, μεταξύ άλλων, ως προς τα στοιχεία που πρέπει ενδεχομένως να εξεταστούν προκειμένου να καθοριστεί αν, κατά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης απέλασης το 2007, οι δεσμοί ενσωμάτωσης του F. Vomero με το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν τέτοιοι ώστε να δικαιολογείται η χορήγηση σε αυτόν της ενισχυμένης προστασίας λόγω της διαμονής του στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τα προηγούμενα δέκα έτη.

39 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Supreme Court of the United Kingdom (Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Εξαρτάται η ενισχυμένη προστασία την οποία προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, [της οδηγίας 2004/38] από την κατοχή δικαιώματος μόνιμης διαμονής κατά την έννοια του άρθρου 16 και του άρθρου 28, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας;

2) Εάν η απάντηση που θα δοθεί στο πρώτο ερώτημα είναι αρνητική […]:

Είναι η περίοδος διαμονής των "προηγούμενων δέκα ετών" στην οποία αναφέρεται το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', [της οδηγίας 2004/38]:

α) μια απλή ημερολογιακή περίοδος, η οποία υπολογίζεται […] από την κρίσιμη ημερομηνία (εν προκειμένω, την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως απελάσεως) και [με αναδρομή] στο παρελθόν, συμπεριλαμβανομένων ενδεχομένων διαστημάτων απουσίας ή φυλακίσεως, [ή]

β) μια όχι κατ' ανάγκην αδιάλειπτη περίοδος, η οποία υπολογίζεται από την κρίσιμη ημερομηνία και με αναδρομή στο παρελθόν, με προσθήκη όλων των χρονικών διαστημάτων κατά τα οποία το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν απουσίαζε ούτε βρισκόταν στη φυλακή, έτσι ώστε το τελικό άθροισμα να ισούται, αν αυτό είναι εφικτό, με συνολικά δέκα έτη προηγούμενης διαμονής;

3) [Εάν η απάντηση που θα δοθεί στο πρώτο ερώτημα είναι αρνητική, π]οια είναι η πραγματική σχέση μεταξύ του κριτηρίου της δεκαετούς διαμονής στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', [της οδηγίας 2004/38] και της συνολικής εκτιμήσεως του δεσμού ενσωματώσεως;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος στην υπόθεση C-424/16

40 Με το πρώτο ερώτημα, το Supreme Court of the United Kingdom (Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου) ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 έχει την έννοια ότι η αναγνώριση της προστασίας κατά της απέλασης που προβλέπει η εν λόγω διάταξη προϋποθέτει ότι ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα μόνιμης διαμονής, κατά την έννοια του άρθρου 16 και του άρθρου 28, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής.

41 Προκαταρκτικώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι το ερώτημα αυτό στηρίζεται στην παραδοχή ότι ο F. Vomero δεν έχει τέτοιο δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο.

42 Δεδομένου ότι το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του όλα τα αναγκαία στοιχεία για να εκτιμήσει το βάσιμο της ανωτέρω παραδοχής, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί απάντηση βάσει της παραδοχής αυτής.

43 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως υπογραμμίζεται στην αιτιολογική σκέψη 23 της οδηγίας 2004/38, η απέλαση των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας αποτελεί μέτρο το οποίο ενδέχεται να συνεπάγεται σοβαρή βλάβη προσώπων τα οποία, κάνοντας χρήση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που τους απονέμει η Συνθήκη, έχουν ενταχθεί ουσιαστικά στο κράτος μέλος υποδοχής.

44 Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η οδηγία 2004/38, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 24, καθιερώνει ένα καθεστώς προστασίας από τα μέτρα απέλασης το οποίο βασίζεται στον βαθμό ένταξης των ενδιαφερομένων στο κράτος μέλος υποδοχής, υπό την έννοια ότι όσο μεγαλύτερη είναι η ένταξη των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους στο κράτος μέλος υποδοχής τόσο μεγαλύτερη προστασία πρέπει να τους παρέχεται από το ενδεχόμενο απέλασης (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 23ης Νοεμβρίου 2010, Τσακουρίδης, C-145/09, EU:C:2010:708, σκέψη 25, και της 8ης Δεκεμβρίου 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, σκέψη 70).

45 Στο πλαίσιο της λογικής αυτής, το άρθρο 28, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38 προβλέπει, καταρχάς, γενικώς ότι το κράτος μέλος υποδοχής, πριν λάβει απόφαση απέλασης «για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας», λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τη διάρκεια παραμονής του

ενδιαφερομένου στην επικράτειά του, την ηλικία του, την κατάσταση της υγείας του, την οικογενειακή και οικονομική του κατάσταση, την κοινωνική και πολιτιστική ενσωμάτωσή του στο κράτος μέλος υποδοχής και το πόσο ισχυρούς δεσμούς έχει με τη χώρα καταγωγής του (απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2010, Τσακουρίδης, C-145/09, EU:C:2010:708, σκέψη 26).

46 Περαιτέρω, κατά την παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου, το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να λάβει απόφαση απέλασης πολίτη της Ένωσης ή μέλους της οικογένειάς του, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, που έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην επικράτειά του κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16 της οδηγίας αυτής, «παρά μόνο για σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας».

47 Τέλος, όσον αφορά τους πολίτες της Ένωσης που έχουν διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής, το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 ενισχύει σημαντικά την προστασία τους από τα μέτρα απέλασης, καθόσον προβλέπει ότι δεν επιτρέπεται η λήψη τέτοιων μέτρων, εκτός αν η απόφαση απέλασης βασίζεται σε «επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας, κατά τα οριζόμενα από τα κράτη μέλη» (απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2010, Τσακουρίδης, C-145/09, EU:C:2010:708, σκέψη 28).

48 Επομένως, από το γράμμα και την οικονομία του άρθρου 28 της οδηγίας 2004/38 προκύπτει ότι η εκεί προβλεπόμενη προστασία κατά της απέλασης εμφανίζει σταδιακή ενίσχυση συνδεόμενη με τον βαθμό ενσωμάτωσης που έχει επιτύχει ο ενδιαφερόμενος πολίτης της Ένωσης στο κράτος μέλος υποδοχής.

49 Υπό τις συνθήκες αυτές, και παρά το γεγονός ότι το γράμμα των σχετικών διατάξεων δεν περιέχει τέτοια διευκρίνιση, ένας πολίτης της Ένωσης μπορεί να τύχει του επιπέδου προστασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 μόνον εφόσον πληροί, εκ των προτέρων, την προϋπόθεση για τη χορήγηση της προστασίας που προβλέπεται στο άρθρο 28, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας, ήτοι εφόσον έχει δικαίωμα μόνιμης διαμονής δυνάμει του άρθρου 16 της οδηγίας αυτής.

50 Η ερμηνεία αυτή του άρθρου 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 επιβεβαιώνεται άλλωστε από το όλο πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η εν λόγω διάταξη.

51 Πρώτον, υπενθυμίζεται ότι η οδηγία 2004/38 προέβλεψε σύστημα περισσότερων βαθμίδων όσον αφορά το δικαίωμα διαμονής εντός του κράτους μέλους υποδοχής, το οποίο, επαναλαμβάνοντας κατ' ουσίαν τα στάδια και τις προϋποθέσεις που προβλέπουν οι διάφορες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης και η νομολογία που προηγήθηκαν της οδηγίας αυτής, καταλήγει στο δικαίωμα μόνιμης διαμονής (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Ziolkowski και Szeja, C-424/10 και C-425/10, EU:C:2011:866, σκέψη 38).

52 Πράγματι, πρώτον, για τις διαμονές έως τριών μηνών, το άρθρο 6 της οδηγίας 2004/38 περιορίζει τις προϋποθέσεις ή διατυπώσεις του δικαιώματος διαμονής στην απαίτηση κατοχής ισχύοντος δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου και το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής διατηρεί το δικαίωμα αυτό ενόσω ο πολίτης της Ένωσης και τα μέλη της οικογένειάς του δεν αποτελούν υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Ziolkowski και Szeja, C-424/10 και C-425/10, EU:C:2011:866, σκέψη 39).

53 Δεύτερον, για διάρκεια διαμονής άνω των τριών μηνών, η αναγνώριση του δικαιώματος διαμονής εξαρτάται από τις προϋποθέσεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38 και, κατά το άρθρο 14, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής, το εν λόγω δικαίωμα διατηρείται ενόσω ο πολίτης της Ένωσης και τα μέλη της οικογένειάς του πληρούν τους όρους αυτούς. Ειδικότερα, από την αιτιολογική σκέψη 10 της εν λόγω οδηγίας προκύπτει ότι σκοπός των προϋποθέσεων αυτών είναι, μεταξύ άλλων, η αποφυγή του ενδεχομένου να καταστούν τα πρόσωπα αυτά υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Ziolkowski και Szeja, C-424/10 και C-425/10, EU:C:2011:866, σκέψη 40).

54 Τρίτον, από το άρθρο 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38 προκύπτει ότι οι πολίτες της Ένωσης αποκτούν δικαίωμα μόνιμης διαμονής αφού έχουν διαμείνει νομίμως για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής και ότι αυτό το δικαίωμα δεν υπόκειται στους όρους που αναφέρθηκαν στην προηγουμένη σκέψη. Όπως εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 18 της εν λόγω οδηγίας, το δικαίωμα μόνιμης διαμονής, άπαξ και αποκτηθεί, δεν θα πρέπει να υπόκειται σε όρους, προκειμένου να αποτελεί ένα πραγματικό μέσο ενσωμάτωσης στην κοινωνία του κράτους αυτού (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Ziolkowski και Szeja, C-424/10 και C-425/10, EU:C:2011:866, σκέψη 41).

55 Επομένως, από τα ανωτέρω συνάγεται ότι, εν αντιθέσει προς τον πολίτη της Ένωσης ο οποίος έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής και δεν μπορεί να απελαθεί από το έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής παρά μόνο για τους λόγους που διαλαμβάνονται στο άρθρο 28, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38, ο πολίτης ο οποίος δεν έχει αποκτήσει τέτοιο δικαίωμα μπορεί, κατά περίπτωση, να απελαθεί από το έδαφος αυτό, όπως προκύπτει από το κεφάλαιο III της οδηγίας αυτής, όταν καθίσταται υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του εν λόγω κράτους μέλους.

56 Όπως, όμως, επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 57 και 58 των προτάσεών του, ένας πολίτης της Ένωσης ο οποίος, μη έχοντας δικαίωμα μόνιμης διαμονής, είναι δυνατόν να απελαθεί εφόσον καταστεί τέτοιο υπέρμετρο βάρος, δεν νοείται, ταυτοχρόνως, να απολαύει της σημαντικά ενισχυμένης προστασίας που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας αυτής, δυνάμει του οποίου η απέλασή του επιτρέπεται μόνον για «επιτακτικούς λόγους» δημόσιας ασφάλειας, οι οποίοι παραπέμπουν σε «εξαιρετικές περιπτώσεις», κατά τα εκτιθέμενα στην αιτιολογική σκέψη 24 της εν λόγω οδηγίας (βλ., συναφώς, απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2010, Τσακουρίδης, C-145/09, EU:C:2010:708, σκέψη 40).

57 Δεύτερον, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, όπως υπογραμμίζεται στην αιτιολογική σκέψη 17 της οδηγίας 2004/38, το δικαίωμα μόνιμης διαμονής αποτελεί καθοριστικό στοιχείο για την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και προβλέφθηκε από την οδηγία αυτή για να ενισχύσει τη συνείδηση της ιθαγένειας της Ένωσης, με αποτέλεσμα ο νομοθέτης της Ένωσης να εξαρτήσει την απόκτηση δικαιώματος μόνιμης διαμονής κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38 από την ένταξη του πολίτη της Ένωσης στο κράτος μέλος υποδοχής (απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2014, Onuekwere, C-378/12, EU:C:2014:13, σκέψη 24 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

58 Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, η ένταξη, στην οποία στηρίζεται η κτήση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής που προβλέπει το άρθρο 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38, βασίζεται όχι μόνο σε γεωγραφικά ή χρονικά κριτήρια, αλλά επίσης σε ποιοτικά, σχετικά με τον βαθμό της ένταξης του ενδιαφερομένου στο κράτος μέλος υποδοχής (απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2014, Onuekwere, C-378/12, EU:C:2014:13, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

59 Συνεπώς, η έννοια της «νόμιμης διαμονής» την οποία υποδηλώνει η φράση «έχουν διαμείνει νομίμως» του άρθρου 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38 πρέπει να νοείται ως διαμονή σύμφωνη προς τις προϋποθέσεις που προβλέπει η οδηγία αυτή, ιδίως τις προϋποθέσεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Ziolkowski και Szeja, C-424/10 και C-425/10, EU:C:2011:866, σκέψη 46).

60 Όμως, ο πολίτης της Ένωσης που δεν έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής λόγω μη πλήρωσης των προϋποθέσεων αυτών και ο οποίος, ως εκ τούτου, δεν δύναται να επικαλεστεί το επίπεδο προστασίας κατά της απέλασης το οποίο διασφαλίζεται από το άρθρο 28, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 δεν μπορεί, κατά μείζονα λόγο, να τύχει της σημαντικά ενισχυμένης προστασίας κατά της απέλασης που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας αυτής.

61 Βάσει των προεκτεθέντων, στο πρώτο ερώτημα στην υπόθεση C-424/16 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 έχει την έννοια ότι η αναγνώριση της προστασίας κατά της απέλασης που προβλέπει η εν λόγω διάταξη προϋποθέτει ότι ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα μόνιμης διαμονής κατά την έννοια του άρθρου 16 και του άρθρου 28, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής.

Επί του δευτέρου και του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-424/16

62 Δεδομένου ότι το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα του Supreme Court of the United Kingdom (Ανώτατου Δικαστηρίου του Ηνωμένου Βασιλείου) υποβλήθηκαν μόνο για την περίπτωση αρνητικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, παρέλκει η εξέτασή τους.

Επί του πρώτου, του δευτέρου και του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-316/16

63 Με το πρώτο, το δεύτερο και το τρίτο ερώτημά του, που πρέπει να συνεξεταστούν, το Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (διοικητικό εφετείο του ομόσπονδου κράτους της Βάδης-Βυρτεμβέργης) ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί το ζήτημα αν η προβλεπόμενη στο άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 απαίτηση, κατά την οποία το ενδιαφερόμενο πρόσωπο πρέπει να έχει «διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής», έχει την έννοια ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι πληρούται, και αν ναι υπό ποιες προϋποθέσεις, από πολίτη της Ένωσης ο οποίος εγκαταστάθηκε, σε μικρή ηλικία, σε κράτος μέλος διαφορετικό εκείνου του οποίου έχει την ιθαγένεια και έζησε σε αυτό επί είκοσι έτη προτού καταδικασθεί σε στερητική της ελευθερίας ποινή, η οποία βρίσκεται σε διαδικασία έκτισης κατά τον χρόνο που εκδίδεται η έναντι αυτού απόφαση απέλασης.

64 Υπενθυμίζεται συναφώς, πρώτον, ότι, καίτοι όντως οι αιτιολογικές σκέψεις 23 και 24 της οδηγίας 2004/38 προβλέπουν ιδιαίτερη προστασία των προσώπων που έχουν ουσιαστικά ενταχθεί στο κράτος μέλος υποδοχής, ιδίως όσων έχουν γεννηθεί και διαμείνει στο κράτος αυτό όλη τη ζωή τους, εντούτοις, το αποφασιστικό κριτήριο για τη χορήγηση της ενισχυμένης προστασίας που διασφαλίζει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 έγκειται στο αν ο πολίτης της Ένωσης ο οποίος έχει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής, κατά την έννοια του άρθρου 16 και του άρθρου 28, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής, έχει, όπως απαιτεί το εν λόγω άρθρο 28, παράγραφος 3, διαμείνει στο κράτος μέλος αυτό επί τα δέκα έτη που προηγήθηκαν της απόφασης απέλασης (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 23ης Νοεμβρίου 2010, Τσακουρίδης, C-145/09, EU:C:2010:708, σκέψη 31, και της 16ης Ιανουαρίου 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, σκέψη 23).

65 Τούτο συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, ότι η δεκαετής περίοδος διαμονής που απαιτείται για να ισχύσει η ενισχυμένη προστασία του άρθρου 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 πρέπει να υπολογίζεται με αναδρομή στο παρελθόν, έχοντας ως αφετηρία την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης απέλασης του προσώπου αυτού (απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, σκέψη 24).

66 Δεύτερον, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η εν λόγω δεκαετής περίοδος διαμονής πρέπει, καταρχήν, να είναι συνεχής (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, σκέψη 27).

67 Συναφώς, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, μολονότι το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 επιβάλλει ως προϋπόθεση για τη χορήγηση της ενισχυμένης προστασίας κατά της απέλασης την παρουσία του ενδιαφερομένου στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους κατά τη δεκαετία που προηγείται της λήψης του μέτρου απέλασης, εντούτοις σιωπά ως προς τις περιστάσεις

που θα μπορούσαν να συνεπάγονται διακοπή της εν λόγω περιόδου δεκαετούς διαμονής που οδηγεί στην κτήση του δικαιώματος ενισχυμένης προστασίας (απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2010, Τσακουρίδης, C-145/09, EU:C:2010:708, σκέψη 29).

68 Επομένως, το Δικαστήριο έκρινε ότι, όσον αφορά το ζήτημα κατά πόσον τα διαστήματα απουσίας του ενδιαφερομένου από το έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής κατά την περίοδο την οποία ορίζει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 του στερούν τη δυνατότητα να τύχει της εν λόγω ενισχυμένης προστασίας, πρέπει σε κάθε δεδομένη περίπτωση να πραγματοποιείται συνολική εκτίμηση της κατάστασης του ενδιαφερομένου κατά το συγκεκριμένο χρονικό σημείο κατά το οποίο τίθεται το ζήτημα της απέλασης (απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2010, Τσακουρίδης, C-145/09, EU:C:2010:708, σκέψη 32).

69 Προς τον σκοπό αυτό, οι αρμόδιες για την εφαρμογή του άρθρου 28, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/38 εθνικές αρχές οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη όλες τις κρίσιμες πτυχές κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, και ιδίως τη διάρκεια κάθε διαστήματος απουσίας του ενδιαφερομένου από το κράτος μέλος υποδοχής, τη συνολική διάρκεια και τη συχνότητα αυτών των απουσιών και τους λόγους για τους οποίους ο ενδιαφερόμενος έφυγε από το εν λόγω κράτος μέλος. Πρέπει συγκεκριμένα να εξακριβώνεται αν οι απουσίες αυτές συνεπάγονται τη μετάθεση του κέντρου των προσωπικών, οικογενειακών και επαγγελματικών συμφερόντων του ενδιαφερομένου προς άλλο κράτος (βλ., συναφώς, απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2010, Τσακουρίδης, C-145/09, EU:C:2010:708, σκέψη 33).

70 Όσον αφορά το ζήτημα αν οι περίοδοι φυλάκισης μπορούν, αυτές καθαυτές και ανεξαρτήτως των περιόδων απουσίας από το έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής, να οδηγήσουν επίσης, κατά περίπτωση, σε διάρρηξη του δεσμού με το κράτος αυτό και σε διακοπή της εκεί διαμονής, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, μολονότι είναι αληθές ότι οι περίοδοι αυτές διακόπτουν, καταρχήν, το αδιάλειπτο της διαμονής κατά την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38, εντούτοις, προκειμένου να καθοριστεί αν οι εν λόγω περίοδοι έχουν διαρρήξει τους δεσμούς ενσωμάτωσης που είχαν δημιουργηθεί προηγουμένως με το κράτος μέλος υποδοχής σε τέτοιο βαθμό ώστε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο να μην μπορεί να τύχει της ενισχυμένης προστασίας που διασφαλίζει η διάταξη αυτή, πρέπει να πραγματοποιείται συνολική εκτίμηση της κατάστασης του εν λόγω προσώπου κατά το συγκεκριμένο χρονικό σημείο κατά το οποίο τίθεται το ζήτημα της απέλασης. Στο πλαίσιο αυτής της συνολικής εκτίμησης, οι περίοδοι φυλάκισης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μαζί με όλα τα άλλα στοιχεία που αντιπροσωπεύουν το σύνολο των κρίσιμων πτυχών κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, στις οποίες συγκαταλέγεται, αναλόγως της περίπτωσης, το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος έχει διαμείνει στο κράτος μέλος υποδοχής κατά τα δέκα έτη πριν από τη φυλάκισή του (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2014, G., C-400/12, EU:C:2014:9, σκέψεις 33 έως 38).

71 Πράγματι, ιδίως στην περίπτωση πολίτη της Ένωσης ο οποίος βρέθηκε ήδη κατά το παρελθόν, και πριν ακόμη από την τέλεση αξιόποινης πράξης που δικαιολόγησε τη θέση του υπό κράτηση, σε κατάσταση ώστε να πληροί την απαίτηση της αδιάλειπτης διαμονής δέκα ετών στο κράτος μέλος υποδοχής, το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος τέθηκε υπό κράτηση από τις αρχές του εν λόγω κράτους δεν μπορεί να θεωρηθεί ικανό να διαρρήξει αυτομάτως τους δεσμούς ενσωμάτωσης που είχε δημιουργήσει προηγουμένως το εν λόγω πρόσωπο με το κράτος αυτό και να διακόψει το αδιάλειπτο της διαμονής του στο έδαφος του κράτους αυτού, κατά την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 και, κατά συνέπεια, να στερήσει από τον ενδιαφερόμενο την ενισχυμένη προστασία κατά της απέλασης που διασφαλίζει η διάταξη αυτή. Μια τέτοια ερμηνεία θα είχε εξάλλου ως συνέπεια να καθιστά ουσιαστικά τη διάταξη αυτή άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας, δεδομένου ότι το μέτρο της απέλασης λαμβάνεται, ως επί το πλείστον, ακριβώς εξ αιτίας συμπεριφορών του ενδιαφερομένου οι οποίες οδήγησαν στην καταδίκη του και σε στέρηση της ελευθερίας.

72 Στο πλαίσιο της συνολικής εκτίμησης που υπενθυμίζεται στη σκέψη 70 της παρούσας απόφασης και στην οποία εναπόκειται εν προκειμένω στο αιτούν δικαστήριο να προβεί, το δικαστήριο αυτό θα πρέπει, όσον αφορά τους δεσμούς ενσωμάτωσης που δημιούργησε ο Β με το κράτος μέλος υποδοχής κατά την προ της κράτησής του περίοδο διαμονής, να λάβει υπόψη το γεγονός ότι όσο ισχυρότεροι είναι οι εν λόγω δεσμοί ενσωμάτωσης με το συγκεκριμένο κράτος, ιδίως σε κοινωνικό, πολιτιστικό και οικογενειακό επίπεδο, σε σημείο, για παράδειγμα, ώστε το πρόσωπο αυτό να αποκτήσει πραγματικές ρίζες στην κοινωνία του κράτους αυτού, όπως διαπίστωσε το αιτούν δικαστήριο στην υπόθεση της κύριας δίκης, τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα μια περίοδος κράτησης να έχει μπορέσει να οδηγήσει σε διάρρηξη των δεσμών αυτών και, ως εκ τούτου, σε διακοπή του αδιαλείπτου της δεκαετούς διαμονής που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38.

73 Όσον αφορά τα λοιπά κρίσιμα στοιχεία για τη συνολική αυτή εκτίμηση, σε αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 123 έως 125 των προτάσεών του, αφενός, η φύση της παράβασης που δικαιολόγησε την επίμαχη περίοδο φυλάκισης και οι συνθήκες διάπραξης της παράβασης αυτής και, αφετέρου, όλα τα κρίσιμα στοιχεία που αφορούν τη συμπεριφορά του ενδιαφερομένου κατά τη διάρκεια της περιόδου φυλάκισης.

74 Πράγματι, η φύση της παράβασης και οι περιστάσεις υπό τις οποίες διαπράχθηκε καθιστούν δυνατό να γίνει αντιληπτός ο βαθμός στον οποίο ο ενδιαφερόμενος έχει ενδεχομένως αποξενωθεί από την κοινωνία του κράτους μέλους υποδοχής, ενώ η συμπεριφορά του ενδιαφερομένου κατά την κράτησή του μπορεί, από την πλευρά της, να συμβάλει στην επίταση της αποξένωσης αυτής ή, αντιθέτως, στη διατήρηση ή αποκατάσταση των δεσμών ενσωμάτωσης που έχει προηγουμένως δημιουργήσει το πρόσωπο αυτό με το εν λόγω κράτος μέλος, ενόψει της προσεχούς κοινωνικής επανένταξής του σε αυτό.

75 Ως προς το τελευταίο αυτό σημείο, πρέπει επιπλέον να ληφθεί υπόψη ότι, όπως έχει επισημάνει το Δικαστήριο, η κοινωνική επανένταξη του πολίτη της Ένωσης στο κράτος στο οποίο είναι ουσιαστικά ενταγμένος είναι προς το συμφέρον όχι μόνον του πολίτη αυτού, αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης γενικότερα (απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2010, Τσακουρίδης, C-145/09, EU:C:2010:708, σκέψη 50).

76 Όσον αφορά τον προβληματισμό του αιτούντος δικαστηρίου ως προς ότι η λήψη υπόψη της περιόδου φυλάκισης προκειμένου να καθοριστεί κατά πόσον αυτή διέκοψε το αδιάλειπτο της δεκαετούς διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής πριν τη λήψη του μέτρου απέλασης θα μπορούσε να οδηγήσει σε αυθαίρετα αποτελέσματα ή σε ανισότητες, ανάλογα με τον χρόνο της λήψης του μέτρου αυτού, πρέπει να διευκρινιστούν τα εξής.

77 Ασφαλώς, σε ορισμένα κράτη μέλη, το μέτρο της απέλασης μπορεί να επιβληθεί, όπως ρητά προβλέπει τη σχετική δυνατότητα το άρθρο 33, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38, ως ποινή ή ως παρεπόμενο μέτρο σε σχέση με ποινή κράτησης. Στην περίπτωση αυτή, η μελλοντική ποινή φυλάκισης δεν μπορεί, εξ ορισμού, να ληφθεί υπόψη προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη ή όχι αδιάλειπτης διαμονής του πολίτη στο κράτος μέλος υποδοχής κατά τα δέκα έτη πριν από τη λήψη του εν λόγω μέτρου απέλασης.

78 Επομένως, μπορεί, για παράδειγμα, να προκύψει περίπτωση κατά την οποία ο πολίτης της Ένωσης ο οποίος είναι ήδη σε θέση να δικαιολογήσει δέκα έτη αδιάλειπτης διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής κατά την ημερομηνία κατά την οποία του επιβάλλεται στερητικό της ελευθερίας μέτρο συνοδευόμενο από μέτρο ή ποινή απέλασης τυγχάνει της ενισχυμένης προστασίας κατά της απέλασης την οποία προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38.

79 Αντιστρόφως, όσον αφορά τον πολίτη στον οποίο επιβάλλεται τέτοιο μέτρο απέλασης μετά τη θέση του υπό κράτηση, όπως στο πλαίσιο της υπόθεσης της κύριας δίκης, τίθεται το ζήτημα αν η εν λόγω κράτηση είχε ή όχι ως αποτέλεσμα τη διακοπή του αδιαλείπτου της διαμονής του στο κράτος μέλος υποδοχής και την απώλεια του προνομίου αυτής της ενισχυμένης προστασίας.

80 Πάντως, πρέπει συναφώς να υπογραμμιστεί ότι, στην περίπτωση πολίτη της Ένωσης ο οποίος είναι ήδη σε θέση να δικαιολογήσει δέκα έτη αδιάλειπτης διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής κατά την ημερομηνία κατά την οποία αρχίζει η κράτησή του, το γεγονός ότι το μέτρο απέλασης λαμβάνεται κατά τη διάρκεια ή στο τέλος της εν λόγω περιόδου κράτησης και ότι η περίοδος αυτή εντάσσεται με αυτόν τον τρόπο στην περίοδο των δέκα ετών πριν από τη λήψη του μέτρου αυτού δεν έχουν ως αυτοδίκαιη συνέπεια τη διακοπή αυτής της δεκαετούς περιόδου, λόγω της οποίας ο ενδιαφερόμενος θα μπορούσε να στερηθεί της ενισχυμένης προστασίας που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38.

81 Πράγματι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 66 έως 75 της παρούσας απόφασης, όταν η απόφαση απέλασης λαμβάνεται κατά τη διάρκεια ή στο τέλος της περιόδου κράτησης, γεγονός παραμένει ότι η κατάσταση του ενδιαφερόμενου πολίτη πρέπει, υπό τις προϋποθέσεις που εκτίθενται στις εν λόγω σκέψεις, να εκτιμάται συνολικώς προκειμένου να καθοριστεί αν ο συγκεκριμένος πολίτης μπορεί ή όχι να τύχει αυτής της ενισχυμένης προστασίας.

82 Επομένως, στις περιπτώσεις που μνημονεύονται στις σκέψεις 77 έως 81 της παρούσας απόφασης, η χορήγηση ή μη της ενισχυμένης προστασίας που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38 συνεχίζει να εξαρτάται από τη διάρκεια της διαμονής και τον βαθμό ενσωμάτωσης του ενδιαφερόμενου πολίτη στο κράτος μέλος υποδοχής.

83 Βάσει των προεκτεθέντων, στο πρώτο, στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-316/16 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38 έχει την έννοια ότι, στην περίπτωση πολίτη της Ένωσης ο οποίος εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή και κατά του οποίου έχει εκδοθεί απόφαση απέλασης, η προϋπόθεση να έχει «διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής» που προβλέπεται στην εν λόγω διάταξη μπορεί να θεωρηθεί ότι πληρούται εφόσον η συνολική εκτίμηση της κατάστασης του ενδιαφερομένου, λαμβανομένων υπόψη όλων των κρίσιμων πτυχών, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, παρά την εν λόγω κράτηση, δεν έχουν διαρραγεί οι δεσμοί ενσωμάτωσης που συνδέουν τον ενδιαφερόμενο με το κράτος μέλος υποδοχής. Στις πτυχές αυτές συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, η ισχύς των δεσμών ενσωμάτωσης που είχαν δημιουργηθεί με το κράτος μέλος υποδοχής πριν από τη θέση του ενδιαφερομένου υπό κράτηση, η φύση της παράβασης που δικαιολόγησε την επιβληθείσα περίοδο κράτησης και οι περιστάσεις υπό τις οποίες αυτή διαπράχθηκε, καθώς και η συμπεριφορά του ενδιαφερομένου κατά τη διάρκεια της περιόδου κράτησης.

Επί του τετάρτου ερωτήματος στην υπόθεση C-316/16

84 Με το τέταρτο ερώτημά του, το Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (διοικητικό εφετείο του ομόσπονδου κράτους της Βάδης-Βυρτεμβέργης) ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί το χρονικό σημείο κατά το οποίο πρέπει να εκτιμάται η εκ μέρους του ενδιαφερομένου πλήρωση της προϋπόθεσης «να έχει διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής», κατά την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38.

85 Κατά το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38, «δεν μπορεί να [ληφθεί] απόφαση απέλασης» κατά πολίτη της Ένωσης που έχει διαμείνει στο κράτος μέλος υποδοχής «κατά τα προηγούμενα δέκα έτη», παρά μόνο για επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας.

86 Από τη διατύπωση αυτή προκύπτει ότι «τα προηγούμενα δέκα έτη» πρέπει να νοούνται ως τα δέκα έτη που προηγούνται της εν λόγω απόφασης απέλασης, οπότε η πλήρωση της προϋπόθεσης δεκαετούς αδιάλειπτης διαμονής πρέπει να εξακριβώνεται κατά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης αυτής.

87 Εξάλλου, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 65 της παρούσας απόφασης, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι η δεκαετής περίοδος διαμονής από την οποία εξαρτάται η αναγνώριση της ενισχυμένης προστασίας που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38 πρέπει να υπολογίζεται με αναδρομή στο παρελθόν, έχοντας ως αφετηρία την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης απέλασης του ενδιαφερόμενου προσώπου.

88 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το ζήτημα αν ένα πρόσωπο πληροί ή όχι την προϋπόθεση να έχει διαμείνει στο κράτος μέλος υποδοχής κατά τα δέκα έτη πριν από την απόφαση απέλασης, και, ως εκ τούτου, αν μπορεί ή όχι να τύχει της προστασίας που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38, πρέπει να εκτιμάται κατά την ημερομηνία κατά την οποία εκδίδεται αρχικώς η απόφαση απέλασης.

89 Ωστόσο, είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι η ερμηνεία αυτή δεν προδικάζει το διακριτό ζήτημα που αφορά το χρονικό σημείο κατά το οποίο πρέπει να εκτιμάται η πραγματική συνδρομή «λόγων δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας», κατά την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38, ή «σοβαρών λόγων δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας», κατά το άρθρο 28, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής, ή ακόμη «επιτακτικών λόγων δημόσιας ασφάλειας», κατά την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας, οι οποίοι είναι ικανοί να δικαιολογήσουν απέλαση.

90 Συναφώς, εναπόκειται, βεβαίως, στην αρχή που εκδίδει αρχικώς την απόφαση απέλασης να προβεί σε τέτοια εκτίμηση, και μάλιστα κατά τον χρόνο της εν λόγω έκδοσης, τούτο δε τηρουμένων των ουσιαστικών κανόνων που θεσπίζουν οι διατάξεις των άρθρων 27 και 28 της οδηγίας 2004/38.

91 Ωστόσο, τούτο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο, όταν η εκτέλεση αυτή καθαυτήν της εν λόγω απόφασης έχει αναβληθεί για ορισμένο χρονικό διάστημα, να αποδειχθεί αναγκαία η πραγματοποίηση νέας, επικαιροποιημένης εκτίμησης περί του κατά πόσον εξακολουθούν να συντρέχουν, κατά περίπτωση, «λόγοι δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας», «σοβαροί λόγοι δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας» ή «επιτακτικοί λόγοι δημόσιας ασφάλειας».

92 Πράγματι, πρέπει ιδίως να υπομνησθεί ότι το άρθρο 27, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2004/38 εξαρτά γενικώς κάθε μέτρο απέλασης από τον όρο να συνιστά η συμπεριφορά του προσώπου που αφορά το μέτρο πραγματική και ενεστώσα απειλή για θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας ή του κράτους μέλους υποδοχής (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 22ας Μαΐου 2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300, σκέψη 30, και της 13ης Ιουλίου 2017, E, C-193/16, EU:C:2017:542, σκέψη 23).

93 Επισημαίνεται εξάλλου ότι, οσάκις μέτρο απέλασης λαμβάνεται ως ποινή ή ως παρεπόμενο μέτρο σε σχέση με ποινή κράτησης, αλλά εκτελείται δύο και πλέον έτη αφότου ελήφθη, το άρθρο 33, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 επιβάλλει ρητώς στα κράτη μέλη να εξακριβώνουν ότι το οικείο πρόσωπο εξακολουθεί να αποτελεί ενεστώσα και πραγματική απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια, καθώς επίσης να εξετάζουν κατά πόσον έχει επέλθει ουσιαστική μεταβολή των περιστάσεων από τον χρόνο έκδοσης της απόφασης απέλασης (απόφαση της 22ας Μαΐου 2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300, σκέψη 31).

94 Εκτός αυτού, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει, γενικότερα, ότι τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη, κατά την εξέταση της νομιμότητας μέτρου απέλασης διαταχθέντος κατά υπηκόου άλλου κράτους μέλους, τα πραγματικά περιστατικά τα οποία προέκυψαν μετά την τελευταία απόφαση των αρμόδιων αρχών και τα οποία συνεπάγονται ενδεχομένως ότι έχει εξαλειφθεί ή περιορισθεί σημαντικά η ενεστώσα απειλή που φέρεται να συνιστά για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια η συμπεριφορά του ενδιαφερομένου. Τέτοια περίπτωση συντρέχει ιδίως όταν έχει παρέλθει μακρό χρονικό διάστημα μεταξύ, αφενός, της ημερομηνίας έκδοσης της απόφασης απέλασης του ενδιαφερομένου και, αφετέρου, της ημερομηνίας εξέτασης της απόφασης αυτής από το αρμόδιο

δικαστήριο (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 29ης Απριλίου 2004, Ορφανόπουλος και Oliveri, C-482/01 και C-493/01, EU:C:2004:262, σκέψη 82, καθώς και της 8ης Δεκεμβρίου 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, σκέψη 84).

95 Βάσει των προεκτεθέντων, στο τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-316/16 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 έχει την έννοια ότι το ζήτημα αν ένα πρόσωπο πληροί την προϋπόθεση «να έχει διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής», κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης, πρέπει να εκτιμάται κατά την ημερομηνία κατά την οποία εκδίδεται η αρχική απόφαση απέλασης.

Επί των δικαστικών εξόδων

96 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους των κύριων δικών τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ, έχει την έννοια ότι η αναγνώριση της προστασίας κατά της απέλασης που προβλέπει η εν λόγω διάταξη προϋποθέτει ότι ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα μόνιμης διαμονής κατά την έννοια του άρθρου 16 και του άρθρου 28, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής.

2) Το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 έχει την έννοια ότι, στην περίπτωση πολίτη της Ένωσης ο οποίος εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή και κατά του οποίου έχει εκδοθεί απόφαση απέλασης, η προϋπόθεση να έχει «διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής» που προβλέπεται στην εν λόγω διάταξη μπορεί να θεωρηθεί ότι πληρούται εφόσον η συνολική εκτίμηση της κατάστασης του ενδιαφερομένου, λαμβανομένων υπόψη όλων των κρίσιμων πτυχών, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, παρά την εν λόγω κράτηση, δεν έχουν διαρραγεί οι δεσμοί ενσωμάτωσης που συνδέουν τον ενδιαφερόμενο με το κράτος μέλος υποδοχής. Στις πτυχές αυτές συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, η ισχύς των δεσμών ενσωμάτωσης που είχαν δημιουργηθεί με το κράτος μέλος υποδοχής πριν από τη θέση του ενδιαφερομένου υπό κράτηση, η φύση της παράβασης που δικαιολόγησε την επιβληθείσα περίοδο κράτησης και οι περιστάσεις υπό τις οποίες αυτή διαπράχθηκε, καθώς και η συμπεριφορά του ενδιαφερομένου κατά τη διάρκεια της περιόδου κράτησης.

3) Το άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/38 έχει την έννοια ότι το ζήτημα αν ένα πρόσωπο πληροί την προϋπόθεση «να έχει διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής», κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης, πρέπει να εκτιμάται κατά την ημερομηνία κατά την οποία εκδίδεται η αρχική απόφαση απέλασης.

(υπογραφές)